

Στο σχολείο μας εδώ και τρία χρόνια μία ολοένα αυξανόμενη σε αριθμό ομάδα μαθητών υλοποίησε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση τη δική μας, αλλά και των συμμαθητών και των συμπολιτών μας πάνω σε θέματα που αφορούν την αρμονική συμβίωσή μας με τα ζώα, αλλά και την προστασία των ζώων γενικότερα. Στην Α΄ τάξη ασχοληθήκαμε κυρίως με τα ζώα συντροφιάς και επικεντρωθήκαμε στο τι σημαίνει υπεύθυνη συμπεριφορά ενός ιδιοκτήτη κατοικίδιου ζώου, καθώς και στα οφέλη που αποκομίζει ο άνθρωπος από τη συναναστροφή του μαζί τους. Στη Β΄ τάξη ασχοληθήκαμε με τα δικαιώματα των ζώων και μιλήσαμε ιδιαίτερα για τα παραγωγικά και τα άγρια ζώα και τα είδη προς εξαφάνιση. Επίσης ασχοληθήκαμε με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, ελληνικές και διεθνείς και με φιλοζωικά σωματεία. Φέτος, στη Γ΄ τάξη ασχοληθήκαμε με θέματα που αφορούν την αστική πανίδα και με τρόπους που μπορούν να βοηθήσουν τα ζώα της αστικής πανίδας να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής τους στην πόλη. Κατά τη διάρκεια αυτών των τριών ετών συνεργαστήκαμε με φιλοζωικά σωματεία και αποκομίσαμε πολύτιμες εμπειρίες και γνώσεις, μέρος των οποίων θα θέλαμε να μοιραστούμε μαζί σας. Επίσης είχαμε και τα τυχερά μας, γιατί στο ευρύτερο πλαίσιο του προγράμματος επισκεφτήκαμε και μέρη ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, παρατηρώντας την πανίδα εκεί και τις προσπάθειες κάποιων ανθρώπων να την προστατέψουν.

Εσείς, γνωρίζετε ότι:

- Μία σπιτική γάτα ζει 15 ως 20 χρόνια και ένας σκύλος γύρω στα 15 χρόνια, ενώ τα ίδια αδέσποτα ζώα ζουν κατά μέσο όρο μόλις 2 χρόνια; Γιατί; Γιατί κινδυνεύουν από ασθένειες και ασιτία, αλλά κυρίως από την ασυνειδησία των ανθρώπων που μεταφράζεται σε τροχαία, φόδες, κακοποιήσεις και θανατώσεις με ποικίλους ανατριχιαστικούς τρόπους.
- Η ημερήσια διατροφή ενός σκύλου ή μιας γάτας δε στοιχίζει παραπάνω από έναν καφέ; (Μιλώντας μάλιστα για παροχή τροφής καλής ποιότητας)
- Τα ζώακια που δείχνουν τόσο χαριτωμένα στις βιτρίνες των pet shop αποσπώνται βίαια από τις μαμάδες τους πριν καλά καλά απογαλακτιστούν, μεταφέρονται και κρατούνται σ΄ αυτά σε πολύ κακές συνθήκες και υποφέρουν από έλλειψη χώρου, μοναξιά, στρες και συνήθως κακή διατροφή και κακές συνθήκες υγιεινής; Γι΄ αυτό και είναι πολύ ευάλωτα σε ασθένειες και δεν είναι καθόλου σπάνιο ένα χρυσοπληρωμένο κουτάβι μετά από λίγο καιρό να πεθαίνει ξαφνικά. Επιπλέον συχνά πίσω από την πώληση ζώων κρύβονται παράνομα εκτροφεία (puppy mills), όπου σκελετωμένα και πλήρως εξαθλιωμένα ζώα κρατούνται σε τραγικές συνθήκες, άρρωστα, νηστικά και χωρίς νερό με μοναδικό προορισμό να γεννούν αδιάκοπα ώσπου να πεθάνουν.
- Ο κίνδυνος μετάδοσης ασθενειών από σκύλους και γάτες στον άνθρωπο είναι από ελάχιστος έως ανύπαρκτος; Ειδικά από γάτες το μόνο που μπορεί να κολλήσει κανείς είναι μυκητίαση, δηλαδή ελαφρά δερματική πάθηση. Ακόμη και το τοξόπλασμα που απειλεί τις εγκύους είναι πιο πιθανό να το κολλήσει μία γυναίκα από όχι καλά πλυμένες σαλάτες ή μισοψημένο κρέας παρά από το κατοικίδιό της, ιδίως αν λαμβάνει κάποια έτσι κι αλλιώς απαραίτητα μέτρα υγιεινής.
- Αντίθετα τα κατοικίδια ωφελούν σοβαρά την υγεία; Ωφελούν κυρίως: Παιδιά που μεγαλώνουν με κατοικίδια είναι λιγότερο επιρρεπή σε αλλεργίες, ενώ αν τα φροντίζουν τα ίδια, γίνονται πιο κοινωνικά και υπεύθυνα, έχουν καλύτερη κινητική ισορροπία και μεγαλύτερη συναισθηματική ωριμότητα,

ενώ ιδιαίτερα ωφελούνται και οι ηλικιωμένοι, όσοι πάσχουν από μοναξιά και κατάθλιψη, καρδιοπαθείς και καρκινοπαθείς.

- Στις περισσότερες περιπτώσεις που οι άνθρωποι ενοχλούνται από τα ζώα, αυτό οφείλεται σε ανθρώπινες παραλείψεις και παρεξηγήσεις; Για παράδειγμα πολλές επιθέσεις από σκύλους θα είχαν αποφευχθεί, αν όλοι ξέραμε ότι δεν πλησιάζουμε ποτέ άγνωστο σκύλο χαμογελώντας και κοιτάζοντάς τον στα μάτια, γιατί αυτός το μεταφράζει σαν επιθετικότητα. Κι αν κάποιος σκύλος είναι φιλικός και καταλαβαίνουμε ότι μπορούμε να τον χαϊδέψουμε, τότε τον χαϊδεύουμε στο πλάι του κεφαλιού ανάμεσα στο στόμα και το αυτί. Και οι σκύλοι που γαυγίζουν αδιάκοπα στα μπαλκόνια συνήθως είναι μόνιμα παρατημένοι εκεί, κάτι που έτσι κι αλλιώς απαγορεύεται από το νόμο, υποφέρουν από ανία και απλά γαυγίζουν ό,τι κινείται. Όμως και άλλα προβλήματα συμπεριφοράς πηγάζουν από την κακή ή ανύπαρκτη εκπαίδευσή τους, που όμως αποτελεί υποχρέωση κάθε ιδιοκτήτη.

Γνωρίζετε τι σημαίνει υπεύθυνος ιδιοκτήτης κατοικίδιου ζώου;

- Πρώτα απ' όλα ενημερώνομαι για τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες μου απέναντί του. Αν δεν μπορώ να ανταποκριθώ, δεν αποκτώ με κανένα τρόπο κατοικίδιο, ούτε υιοθετώ επειδή το λυπήθηκα προσωρινά. Επίσης αποφεύγουμε να προσφέρουμε ζωάκια για δώρο. Το σωστό είναι ο μελλοντικός ιδιοκτήτης να αναλαμβάνει μόνος του την ευθύνη απόκτησής του.
- Του παρέχω κατάλληλη τροφή, φρέσκο καθαρό νερό, κτηνιατρική φροντίδα (εμβόλια κλπ) και περίθαλψη, αν αρρωστήσει, χρόνο, παιχνίδια και πολλή αγάπη.
- Το στερώνω για λόγους υγείας, για να μην υποφέρει από έλλειψη ζευγαρώματος, αλλά και για να μη γεννιούνται ανεπιθύμητα μικρά που πετιούνται σε κάδους σκουπιδιών ή πολλαπλασιάζονται τα αδέσποτα.
- Ποτέ μα ποτέ δεν το εγκαταλείπω. Αν για πολύ σοβαρό λόγο δεν μπορώ πια να το κρατήσω, ψάχνω να του βρω νέα οικογένεια ή απευθύνομαι σε φιλοζωικό σωματείο για να με βοηθήσει.
- Για τη φροντίδα και την περίθαλψή του απευθύνομαι σε κάποιον ειδικό και όχι στον πρώτο τυχόντα, π.χ. αρμόδιος για θέματα υγείας ή σωστής διατροφής είναι ο κτηνίατρος και όχι τα pet shops, τα οποία πρέπει να πωλούν τροφές και αξεσουάρ και βέβαια όχι ζώα. Μερικές φορές βέβαια σε μεγάλα pet shops μπορεί να υπάρχουν και κτηνιατρείο και υπηρεσίες καλλωπισμού.
- Του τοποθετώ microchip. Έτσι μπορώ πολύ πιο εύκολα να το ξαναβρώ σε περίπτωση που χαθεί. Η πρακτική αυτή εφόσον εφαρμοστεί ευρέως και με σωστούς ελέγχους και επιβολή υψηλών προστίμων είναι η μόνη που μπορεί να περιορίσει τον μεγάλο αριθμό αδέσποτων ζώων λόγω εγκατάλειψης από τους ιδιοκτήτες τους.

Γνωρίζετε τι σημαίνει αστική πανίδα;

(Σωστά,) το μυαλό μας πηγαίνει συνήθως στα αδέσποτα ζώα, σκύλους και γάτες. Όμως οι πόλεις περιλαμβάνουν ως κατοίκους και πολλούς εκπροσώπους άγριας πανίδας, έντομα (μύγες, κουνούπια, πασχαλίτσες, τις τόσο συμπαθητικές κατσαρίδες), αράχνες, σαλιγκάρια, ποντίκια, αλλά κυρίως πουλιά (περιστέρια, δεκαοχτούρες, σπουργίτια, χελιδόνια κ.α.). Τι αναζητούν αυτά στις πόλεις; Ευκολότερες συνθήκες διαβίωσης σε σχέση με την εξοχή, ασφάλεια (αφού απουσιάζουν πολλοί από τους θηρευτές τους), περισσότερη ζέστη και τροφή. Τα ζώα

της πόλης έχουν προσαρμοστεί αρκετά καλά στο αστικό περιβάλλον, ιδίως τα πουλιά που φωλιάζουν π.χ. σε ψηλά κτίρια αντί σε ψηλά βράχια ή δέντρα, ενώ κάποια είδη προτιμούν πιο φυσικό περιβάλλον, όπως τα πάρκα. Γάτες και σκύλοι, ιδίως αν καταφέρουν να ενηλικιωθούν, μαθαίνουν επίσης να αποφεύγουν κάποιες κακοτοπιές, όπως την κίνηση στους δρόμους, ενώ οι γάτες έχουν την ευκαιρία να κυνηγήσουν, ιδίως κατσαρίδες και ποντίκια, σπανιότερα και πουλιά, και το τονίζουμε αυτό για να γίνει κατανοητό το πόσο ωφέλιμες είναι, ή βρίσκουν φαγητό στα αστικά απορρίμματα. Οι σκύλοι φαίνεται να υποφέρουν περισσότερο, γιατί δυσκολεύονται περισσότερο να βρουν τροφή, αλλά και γιατί υποφέρουν από έλλειψη ανθρώπινης συντροφιάς.

Προτάσεις προς το Δήμο Θεσσαλονίκης

Μιλώντας με πολίτες που με περίσσειμα αγάπης στεγάζουν ή φιλοξενούν, περιθάλπουν, ταΐζουν, φροντίζουν, προστατεύουν και προωθούν για υιοθεσία πολλά αδέσποτα ζώα, εκπροσώπους φιλοζωικών σωματείων και μελετώντας το Νόμο 4039/2012 που αφορά την προστασία των ζώων, μάθαμε ότι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των αδεσποτων ζώων είναι οι κατά τόπους Δήμοι. Επειδή όμως μείναμε με την εντύπωση ότι το σημείο αυτό εφαρμόζεται λίγο συγκεχυμένα και με την ευκαιρία της φιλοξενίας της παρουσίασης περιβαλλοντικών προγραμμάτων από το Δήμο Θεσσαλονίκης θα θέλαμε να καταθέσουμε τις εξής προτάσεις, θέλοντας να συμβάλλουμε κι εμείς στις όποιες προσπάθειές του:

- Να διευρυνθούν τα δωρεάν προγράμματα στείρωσης και κτηνιατρικής περίθαλψης των αδέσποτων ζώων, σε συνεργασία με συμβεβλημένους με το Δήμο κτηνιάτρους ή και με την Κλινική της Κτηνιατρικής Σχολής, γιατί το κόστος για το μέσο πολίτη είναι δυσβάσταχτο, ενώ προκύπτει και νομικό κενό στην περίπτωση π.χ. που κάποιος τραυματίσει άθελά του ζώο, αλλά αδυνατεί να αναλάβει το κόστος περίθαλψής του ενώ είναι υποχρεωμένος να το κάνει.
- Να τοποθετηθούν δημοτικές ταΐστρες και ποτίστρες σε σημεία συγκέντρωσης αδέσποτων ζώων, έτσι ώστε να σταματήσουν και οι διαπληκτισμοί μεταξύ φιλόζων και μη φιλόζων πολιτών.
- Να δημιουργηθεί υπηρεσία ελέγχου τους και να μην αφήνονται στην τύχη τους, καθώς και υπηρεσία διαχείρισης των καταγγελιών για κακοποίηση σε συνεργασία με την Αστυνομία, για να διευκολυνθεί στο έργο αυτό για το οποίο είναι αρμόδια.
- Να δημιουργηθούν δημοτικά καταφύγια που να θυμίζουν φυσικό πάρκο, ενδεχομένως σε χώρους περιαστικού πρασίνου με μόνιμο προσωπικό φύλαξης και φροντίδας των ζώων και μόνιμο κτηνίατρο. (Να και νέες θέσεις εργασίας)
- Να δημιουργηθεί ένας χάρτης της πόλης όπου θα φαίνονται όσο το δυνατόν περισσότερα σημεία που θα σχετίζονται με την ευζωία των ζώων (κτηνιατρεία, pet shops, grooming, έδρες φιλοζωικών σωματείων, σημεία ταΐσματος, αν εισακουστεί η πρότασή μας κ.λ.π.) και να τυπωθεί ή να αναρτηθεί στο διαδίκτυο.

Φέτος καταγράψαμε τέτοια σημεία στη γειτονιά μας στο Χαριλάου, όπως επίσης και σημεία συγκέντρωσης αδεσπότων και του χρόνου σκοπεύουμε να επεκταθούμε και σε άλλα σημεία της πόλης. Μπορούμε να θέσουμε στη διάθεση του Δήμου Θεσσαλονίκης αυτό το υλικό και καλούμε και άλλα σχολεία, αν θέλουν να καλύψουν τη γειτονιά τους.

Επίσης στις 4 Απριλίου (Παγκόσμια ημέρα αδέσποτων ζώων) οργανώσαμε έναν έρανο στο σχολείο μας και μαζέψαμε ένα ποσό που διαθέσαμε σε τρία σωματεία για την αγορά τροφών ή φαρμάκων.

Στα πλαίσια του προγράμματος επισκεφτήκαμε το καταφύγιο περίθαλψης αδέσποτων ζώων ΑΓΑΠΗ στην Πυλαία, όπου φιλοξενούνται σκύλοι και γάτες. Όλα τα ζώα, παρά τις κακοποιήσεις που είχαν υποστεί, ήταν απίστευτα φιλικά και μας υποδέχτηκαν με μεγάλη χαρά.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε τον Αρκτούρο, περιβαλλοντική οργάνωση για την προστασία της άγριας ζωής, στο πανέμορφο χωριό Νυμφαίο, όπου με μεγάλη μας χαρά πληροφορηθήκαμε ότι χάρη στις προσπάθειές τους ο πληθυσμός της αρκούδας στην Ελλάδα όχι μόνο σταθεροποιήθηκε, αλλά και αυξήθηκε, ενώ υπάρχουν βάσιμες ελπίδες ότι οι δύο πληθυσμοί αρκούδας στην Πίνδο και στη Ροδόπη τείνουν να ενωθούν και αυτό θα πολλαπλασιάσει τις πιθανότητες αναπαραγωγής και επιβίωσής τους. Επίσης επισκεφτήκαμε το καταφύγιο της αρκούδας, όπου ήμασταν τυχεροί και είδαμε 4 από τις 13 αρκούδες που φιλοξενούνται εκεί, όλες πρώην χορεύτριες αρκουδιάρηδων. Οι αρκούδες αυτές υπέφεραν τα πάνδεινα κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους για να χορεύουν στα πανηγύρια, και φυσικά είχαν αποσπαστεί βίαια από τις μητέρες τους όταν ήταν μικρές. Τις μητέρες τις σκότωναν μπροστά στα μάτια τους. Ανίκανες να επιβιώσουν μόνες τους στην άγρια φύση, σήμερα ζουν προστατευμένες σε χώρο που μιμείται το φυσικό τους περιβάλλον. Επίσης οι υπεύθυνοι του Αρκτούρου μας ενημέρωσαν ότι προσπαθούν να αναβιώσουν τη ράτσα του Ελληνικού Ποιμενικού σκύλου που θεωρείται ο καλύτερος φύλακας κοπαδιών στον κόσμο και παραχωρεί τα κουτάβια που γεννιούνται στο καταφύγιό τους στους κτηνοτρόφους, για να προστατεύουν τα κοπάδια τους από λύκους και αρκούδες και έτσι να μην είναι εχθρικοί απέναντι στα ζώα.

Τι μπορείς όμως να κάνεις εσύ για όλα αυτά;

- Τάιζε και πότιζε τα αδέσποτα της γειτονιάς σου με ξηρά τροφή και φρέσκο νεράκι μέσα σε καθαρά καλαίσθητα, κατά προτίμηση πήλινα μωλ.
- Μάζευε τυχόν ακαθαρσίες που θα δημιουργήσουν και οπωσδήποτε τις ακαθαρσίες του σκύλου σου όταν τον βγάζεις βόλτα για να μη δημιουργούνται αρνητικά συναισθήματα στους ανθρώπους απέναντι στα ζώα.
- Στείρωσε αδέσποτα της γειτονιάς σου σε συνεργασία με γείτονες, φιλοζωικά σωματεία ή το Δήμο που ανήκεις
- Ενημέρωσε όποιον μπορείς για το πόσο βασανιστικός είναι ο θάνατος από φόλα και ότι αποτελεί αποτρόπαιη πράξη, αλλά και ποινικό αδίκημα
- Μη διστάζεις να καταγγείλεις στην Αστυνομία περιστατικά κακοποίησης ζώων. Ο σχετικός νόμος έγινε αυστηρότερος και πλέον η Αστυνομία δεν αγνοεί τις καταγγελίες.
- Πήγαινε στον κτηνίατρο ένα άρρωστο ή τραυματισμένο αδέσποτο ή επικοινωνήσε με κάποιο φιλοζωικό σωματείο. Αν πρόκειται για πουλάκι ή άγριο ζώο καλύτερα να απευθυνθείς στη Δράση για την Άγρια ζωή, γιατί αυτά απαιτούν πιο εξειδικευμένη φροντίδα.
- Στήριξε το έργο των φιλοζωικών σωματείων υιοθετώντας ή φιλοξενώντας ένα ζώακι, με δωρεές ή εθελοντική εργασία. Χρειάζονται ανθρώπους έστω και μόνο για να τα χαιδέψουν ή να παίξουν μαζί τους, κάτι εγγυημένα ευχάριστο.

Κι αν δεν μπορείς να κάνεις τίποτα από όλα αυτά, τουλάχιστον μην πυροβολείς τα αδέσποτα. Δεν εννοούμε γενικά την κακοποίηση. Το λέμε και κυριολεκτικά. Μας επισκεφτηκαν στο σχολείο εκπρόσωποι από τη Γατομάδα Θεσσαλονίκης με ένα γλυκύτατο χαδιάρικο ανάπηρο γατάκι, παράλυτο στα πίσω πόδια μετά από πυροβολισμό με σκάγια. Με κτηνιατρική και ανθρώπινη φροντίδα έζησε κι αυτό για ένα χρόνο μια αξιοπρεπή ζωή. Δυστυχώς παρά τις προσπάθειες και τις φροντίδες των εθελοντών που το ανέλαβαν δεν κατάφερε να ζήσει παραπάνω.

Επίσης η οργάνωση PSYCHANIMAL μας έστειλε υλικό για την ενημέρωσή μας από το οποίο θα θέλαμε να σας δείξουμε για να κλείσουμε ένα βίντεο γιατί μας άρεσε πολύ.